

Beslutningsforslag nr. B 1. Fremsat den 6. oktober 1993 af forsvarsministeren (Hans Hækkerup)

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en dansk international brigade

Folketinget giver sit samtykke til, at der opstilles en dansk international brigade, og til at hele eller dele af denne styrke kan deltage i konfliktforebyggende, fredsbevarende, freds-skabende, humanitære og andre lignende operationer på mandat fra FN eller CSCE. Brigaden opstilles samtidig som en brigade til rådighed for NATO, primært for Alliancens Hurtige

Reaktionsstyrker, ligesom den er en del af det nationale forsvar.

Den Danske Internationale Brigade sammensættes og organiseres efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse.

Folketingets beslutning af den 30. april 1964 om at stille en permanent dansk militær beredskabsstyrke til rådighed for De Forenede Nationer ophæves.

Bemærkninger til forslaget

Bemærkninger til forslaget

Folketinget gav den 30. april 1964 sit samtykke til opstilling af en permanent dansk militær beredskabsstyrke, og til at denne styrke kan stilles til rådighed for FN.

Bortfaldet af Øst-Vestkonflikten har skabt nye politiske realiteter og muligheder i international politik. Den ændrede sikkerhedspolitiske situation har medført øgede muligheder for at styrke de instrumenter, der er til rådighed for bl.a. FN med henblik på bilægelse af konflikter og styrkelse af den internationale fred og sikkerhed. Den politiske vilje til at udnytte de nye muligheder har medført en markant forøgelse af antallet af traditionelle fredsbevarende operationer og udvikling af nye beslægtede operationstyper, fx forebyggende deployering. De senere års internationale udvikling og konsekvenserne heraf for Danmark, herunder et stigende dansk engagement i internationalt regi på de fredsbevarende og beslægtede områder, har betydet, at beredskabsstyrken i visse sammenhænge ikke længere er tilstrækkelig.

Demokratiseringsprocessen i Øst- og Centraleuropa samt Sovjetunionens sammenbrud stiller Europa over for en lang række konkrete og potentielle konflikter, ofte med baggrund i etniske, nationale eller religiøse modsætningsforhold. Dette har medført, at der nu også i det europæiske område er såvel aktuelle som latente behov for fredsbevarende, fredsskabende og humanitære operationer.

De fundamentale omvæltninger i Europa har ændret det militære element i sikkerhedsbegrebet. Under Øst-Vestkonfrontationen var hovedvægten lagt på evnen til at gennemføre et forsvar mod en egentlig militær aggression. Bortfaldet af den hidtil vurderede militære trussel mod Vesteuropa, de politiske brydninger i Europa og de udfordringer, som naboregionerne stiller Europa over for, medfører, at evnen til at håndtere kriser bliver stadig mere central. Militære risici skal således i stigende grad ses i sammenhæng med andre – og mere uforudsigelige – risici, som fx

risikoen for spredning af lokale konflikter, flygtningestrømme, våbenspredning, overbefolkning, international kriminalitet og - ikke mindst – økologiske trusler.

På det globale plan forudses tilsvarende et stigende behov for et internationalt engagement i form af forebyggende, fredsbevarende, fredsskabende og humanitære operationer. Hovedparten af disse forudses at ville foregå i FN-regi, enten som egentlige FN-operationer eller bemyndiget af FNs sikkerhedsråd, men udført i samarbejde med eller af medlemslande individuelt eller gennem regionale organisationer.

FNs og CSCEs overordnede ansvar for operationerne vil blive fastholdt. CSCE vil formentlig udvide sine aktiviteter, men primært i det europæiske område i form af observator-, mæglings- eller fact-finding missioner. NATO forudses i stigende grad at få en udførende rolle som entreprenør for FN og CSCE.

Med henblik på at sikre dansk evne til fortsat at kunne bidrage med militære enheder til løsning af et bredt spektrum af internationale opgaver opstilles en dansk international brigade, jf. Aftalen af den 13. november 1992 om forsvarets ordning 1993-1994.

Den Danske Internationale Brigade skal – med hele eller dele af styrken afhængig af situationen – kunne deltage i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære og andre lignende operationer på mandat fra FN eller CSCE. Brigaden skal samtidig kunne opstilles som en brigade til rådighed for NATO, primært for Alliancens Hurtige Reaktionsstyrker.

I henhold til Aftalen af den 13. november 1992 om forsvarets ordning 1993-1994 vil brigadens personelstyrke blive på ca. 4500 soldater, hvoraf ca. 80% vil være hjemsendt personel med en særlig rådighedskontrakt. Der etableres en ordning, hvorefter også kvinder, der ikke i forvejen er militært uddannet, vil kunne modtage den fornødne militære uddannelse og indgå kontrakt om at forrette tjeneste ved brigaden. Brigaden opstilles og sammensættes således, at

det vil være muligt normalt at holde ialt ca. 1500 soldater ude i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære eller andre lignende operationer. Med brigaden vil det eksempelvis være muligt at indsætte et større kontingent bestående af en forstærket bataljon i én mission og samtidig indsætte en styrke af underafdelings størrelse i en anden mission. Det vil alternativt være muligt at opstille en række ad hoc sammensatte enheder til løsning af et bredt spektrum af humanitære opgaver mv. i situationer, hvor militær medvirken er hensigtsmæssig. Afhængig af situationen kan brigaden forstærkes med enheder mv. fra den øvrige del af forsvaret.

Igangværende overvejelser i FN om etablering af »UN Stand-By Forces« forntes at ville resultere i etablering af en multinational FN-beredskabsstyrke med den nødvendige stabs- og støttestruktur. Enheder, der tilmeldes denne styrke, skal med meget kort varsel kunne indsættes i den indledende fase på 4-6 måneder af en ny FN-operation. Det er herefter tanken at lade traditionelle FN-styrker afløse enhederne snarest i løbet af de efterfølgende måneder.

Det er regeringens hensigt at tilmelde dele af Den Danske Internationale Brigade med henblik på formering af et stabskompagni til FNs Stand By-Forces, som kan indgå i dette beredskab, såfremt det måtte blive etableret. Beslutning om at deltage i en given operation vil være en dansk afgørelse. Herudover er det hensigten at stille et antal stabsofficerer til rådighed, primært fra brigadens stab, der umiddelbart vil kunne indgå i en eventuel international stab med henblik på iværksættelse af nye missioner.

Forsvaret vil herudover fortsat opretholde evnen til at udsende blandt andet et antal observatører og stabspersonel fra den øvrige del af forsvaret til løsning af internationale opgaver.

Den danske indsats bør prioriteres i overensstemmelse med danske udenrigspolitiske mål. Praktiske

forhold, især vedrørende terræn, logistik og økonomi, bør afvejes i hver enkelt situation.

Den Danske Internationale Brigade tilmeldes i sin helhed NATOs Hurtige Reaktionsstyrker under benævnelsen »The Danish Reaction Brigade«, idet dog også enkelte enheder eller elementer af brigaden skal kunne indsættes under denne styrkekategori som led i Alliancens krisestyring, herunder også i fredsbevarende aktiviteter. Brigaden skal i NATO-ramme kunne indsættes inden for NATOs område.

Regeringen vil i hvert enkelt tilfælde foretage en nøje vurdering af den konkrete situation forud for stillingtagen til anmodninger fra FN, CSCE eller NATO om dansk bidrag til konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære og andre lignende operationer. Det sikres herunder, at afgivelsen af styrker mv. under de foreliggende forhold er forsvarlig af hensyn til det danske forsvarsberedskab i NATO-ramme.

I overensstemmelse med grundlovens § 19, stk. 2, vil Folketingets samtykke i hvert enkelt tilfælde forudgående blive indhentet, hvis der er tale om afgivelse af danske styrker til operationer, hvor magtanvendelse mod fremmed stat ud over selvforsvar er autoriseret.

Udgifter til etablering og drift af Den Danske Internationale Brigade i 1993 og 1994 forudsættes afholdt inden for den budgetramme, der i overensstemmelse med Aftale af 13. november 1992 om forsvarets ordning 1993-1994 stilles til rådighed for forsvarsministeren. Merudgifter for 1995 og årene derefter inddrages i forhandlingerne om et nyt forsvarsforlig.